

Sygn. akt III AUa 302/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2014 r. w Szczecinie

sprawy Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanych M. K., G. N., S. B., K. K., K. W., S. O.

o objęcie ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, wypadkowym

na skutek apelacji płatnika

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 grudnia 2013 r. sygn. akt VII U 2605/12

1. oddala apelacje,

2. zasądza od Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak

Sygn. akt III AUa 302/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją (...) z 29 lutego 2012 r. stwierdził, że M. K. jako wykonujący pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 19 lutego 2010 r. do 26 lutego 2010 r., od 15 marca 2010 do 31 marca 2010 r., od 6 kwietnia 2010 r. do 16 kwietnia 2010 r., od 17 maja 2010 do 31 maja 2010 r., od 14 czerwca 2010 r. do 14 lipca 2010 r. Decyzją (...) z 29 lutego 2012 r. stwierdził, że G. N. jako wykonujący

pracę na podstawie umowy zlecenia u w.w. płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od 11 października 2010 r. do 30 października 2010 r., od 2 listopada 2010 r. do 30 listopada 2010 r. Decyzją (...) z 29 lutego 2012 r. stwierdził, że S. B. jako wykonujący pracę na podstawie umowy zlecenia u w.w. płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od 1 grudnia 2009 r. do 14 grudnia 2009 r., od 4 stycznia 2010 r. do 20 stycznia 2010 r., od 8 lutego 2010 r. do 23 lutego 2010 r., od 1 marca 2010 r. do 13 marca 2010 r., od 12 kwietnia 2010 r. do 24 kwietnia 2010 r., od 11 maja 2010 r. do 21 maja 2010 r. Decyzją (...) z 29 lutego 2012 r. stwierdził, że K. K. jako wykonujący pracę na podstawie umowy zlecenia u w.w. płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od 1 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r., od 2 stycznia 2010 r. do 31 stycznia 2010 r., od 15 lutego 2010 r. do 27 lutego 2010 r., od 1 marca 2010 r. do 13 marca 2010 r., od 19 kwietnia 2010 r. do 30 kwietnia 2010 r., od 17 maja 2010 r. do 14 czerwca 2010 r., od 1 lipca 2010 r. do 30 lipca 2010 r., od 2 sierpnia 2010 r. do 11 sierpnia 2010 r. Decyzją (...) z 29 lutego 2012 r. stwierdził, że K. W. jako wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u w.w. płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie 14 grudnia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku, od 14 stycznia 2010 r. do 29 stycznia 2010 r., od 11 lutego 2010 r. do 26 lutego 2010 r., od 11 marca 2010 r. do 31 marca 2010 r., od 17 kwietnia 2010 r. do 30 kwietnia 2010 r., od 14 maja 2010 r. do 31 maja 2010 r., od 14 czerwca 2010 r. do 30 czerwca 2010 r., od 12 lipca 2010 r. do 30 lipca 2010 r., od 12 sierpnia 2010 r. do 31 sierpnia 2010 r., od 11 września 2010 r. do 30 września 2010.

Z powyższymi decyzjami nie zgodził się płatnik Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w R., który wniósł o ich zmianę i orzeczenie, że M. K., G. N., S. B., K. K. i K. W. jako wykonujący umowy o dzieło nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu we wskazanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań oraz zasądzenie kosztów.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem częściowym z 10.12.2014 r. oddalił odwołania i zasądził od płatnika składek zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił: płatnik Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w R. prowadzi dwa zakłady drzewne, w R. i K. oraz zakład rolny w R.. W latach 2009-2010 Spółdzielnia oprócz pracowników będących członkami spółdzielni, kandydatów na członków, czy skazanych, zawarła z szeregiem innych osób umowy cywilnoprawne, z uwagi na zwiększoną ilość pracy. Niezależnie od tego w oparciu o jaką umowę osoby świadczyły pracę na rzecz Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, musiały ją wykonywać w godzinach otwarcia Spółdzielni i w miejscu wyznaczonym przez płatnika. W zakładach drzewnych w ramach umów cywilnoprawnych wykonywano prace typu: zbijanie i czyszczenie palet, sztaplowanie desek, korowanie elementów z tarcicy długiej i obrzynanej, struganie elementów na grubościówce, wypalanie klocków, rozpakowywanie pakietów pryzm, przesztaplowanie elementów, wycinanie elementów określonego wymiaru z tarcicy obrzynanej, wycinanie poprzeczne, wykonywanie elementów palet z tarcicy długiej i obrzynanej, struganie elementów na grubościówce.

Zainteresowani M. K., G. N., S. B., K. K. i K. W. w ramach zawieranych umów o dzieło wycinali z tarcicy długiej bądź obrzynanej określoną ilość metrów sześciennych elementów palet o określonych wymiarach, a także wykonywali inne prace, gdy trzeba było kogoś zastąpić. Te same prace co wykonywali zainteresowani wykonywały też osoby, będące członkami spółdzielni, bądź kandydatami na członków spółdzielni. Kierownicy zakładu drzewnego rozdzielali codziennie lub na jakiś czas zadania wszystkim pracującym przy produkcji, w tym również osobom, z którymi były zawierane umowy o dzieło. Osoby pracujące na podstawie umów o dzieło były nadzorowane przez kierowników zakładów produkcji, którzy na bieżąco sprawdzali jakość wykonanej pracy.

W okresie od lutego 2010 r. do lipca 2010 r. M. K. zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. następujące umowy cywilnoprawne:

-umowę z 19 lutego 2010, której przedmiotem było wykonanie 41, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 26 lutego 2010 za wynagrodzeniem w kwocie 330 zł.

-umowę z 15 marca 2010, której przedmiotem było wykonanie 133, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 marca 2010 za wynagrodzeniem w kwocie 1090 zł.

-umowę z 6 kwietnia 2010, której przedmiotem było wykonanie 143, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 16 kwietnia 2010 za wynagrodzeniem w kwocie 1170 zł.

-umowę z 17 maja 2010, której przedmiotem było wykonanie 134, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 maja 2010 za wynagrodzeniem w kwocie 1060 zł.

-umowę z 14 czerwca 2010, której przedmiotem było wykonanie 132, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 30 czerwca 2010 za wynagrodzeniem w kwocie 1040 zł.

-umowę z 1 lipca 2010, której przedmiotem było wykonanie 74, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 14 lipca 2010 za wynagrodzeniem w kwocie 310 zł. Za wykonanie powyższych umów M. K. otrzymał umówione wynagrodzenie na podstawie przedłożonych rachunków.

W okresie od października 2010 do listopada 2010 G. N. zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. dwie umowy cywilnoprawne: umowę z 11 października 2010, której przedmiotem było wykonanie 106, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 30 października 2010 roku za wynagrodzeniem w kwocie 965 zł, umowę z 2 listopada 2010, której przedmiotem było wykonanie 132,00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 30 listopada 2010 roku za wynagrodzeniem w kwocie 1209 zł. Za wykonanie powyższych umów otrzymał umówione wynagrodzenie.

W okresie od grudnia 2009 do maja 2010 S. B. zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. następujące umowy cywilnoprawne: - umowę z 1 grudnia 2009, której przedmiotem było wykonanie 138, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 14 grudnia 2009 za wynagrodzeniem 1130 zł,

- umowę z 4 stycznia 2010, które przedmiotem było wykonanie 144, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 20 stycznia 2010 za wynagrodzeniem 1220 zł,

- umowę z 8 lutego 2010, której przedmiotem było wykonanie 151, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 23 lutego 2010 za wynagrodzeniem 1.290 zł,

- umowę z 1 marca 2010, której przedmiotem było wykonanie 194, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 13 marca 2010 za wynagrodzeniem 1.650 zł,

- umowę z 12 kwietnia 2010, której przedmiotem było wykonanie 200, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 24 kwietnia 2010 za wynagrodzeniem 1720 zł,

- umowę z 11 maja 2010, której przedmiotem było wykonanie 135, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 21 maja 2010 za wynagrodzeniem 1100 zł. Za wykonanie umów S. B. otrzymał umówione wynagrodzenie.

W okresie od grudnia 2009 do sierpnia 2010 K. K. zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. następujące umowy cywilnoprawne: umowę z 1 grudnia 2009, której przedmiotem było wykonanie 140, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 grudnia 2009 za wynagrodzeniem 1150 zł,

- umowę z 2 stycznia 2010, które przedmiotem było wykonanie 125, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 stycznia 2010 za wynagrodzeniem 1060 zł,

- umowę z 15 lutego 2010, której przedmiotem było wykonanie 140, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 27 lutego 2010 za wynagrodzeniem 1.190 zł,
  - umowę z 19 kwietnia 2010, której przedmiotem było wykonanie 145, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 30 kwietnia 2010 za wynagrodzeniem 1.200 zł,
  - umowę z 17 maja 2010, której przedmiotem było wykonanie 144, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 maja 2010 za wynagrodzeniem 1.180 zł,
  - umowę z 1 czerwca 2010, której przedmiotem było wykonanie 170, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 14 czerwca 2010 za wynagrodzeniem 1.450 zł,
  - umowę z 1 lipca 2010, której przedmiotem było wykonanie 380, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 30 lipca 2010 za wynagrodzeniem 1.620 zł
  - umowę z 2 sierpnia 2010, której przedmiotem było wykonanie 98, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200, 22x145x1200 z tarcicy długiej w terminie do 11 sierpnia 2010 za wynagrodzeniem 640 zł. Za wykonanie umów K. K. otrzymał umówione wynagrodzenie.
- K. W. zawarła z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. następujące umowy cywilnoprawne: - umowę z 14 grudnia 2009, której przedmiotem było wykonanie 72, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 grudnia 2009 za wynagrodzeniem 657 zł,
- umowę z 14 stycznia 2010, której przedmiotem było wykonanie 88, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 29 stycznia 2010 za wynagrodzeniem 807 zł,
  - umowę z 11 lutego 2010, której przedmiotem było wykonanie 95, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 26 lutego 2010 za wynagrodzeniem 864 zł,
  - umowę z 11 marca 2010, której przedmiotem było wykonanie 106, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 marca 2010 za wynagrodzeniem 965 zł,
  - umowę z 17 kwietnia 2010, której przedmiotem było wykonanie 104, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 30 kwietnia 2010 za wynagrodzeniem 947 zł,
  - umowę z 14 maja 2010, której przedmiotem było wykonanie 106, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 maja 2010 za wynagrodzeniem 972 zł,
  - umowę z 14 czerwca 2010, której przedmiotem było wykonanie 83, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 30 czerwca 2010 za wynagrodzeniem 762 zł,
  - umowę z 12 lipca 2010, której przedmiotem było wykonanie 139, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 30 lipca 2010 za wynagrodzeniem 1.264 zł
  - umowę z 12 sierpnia 2010, której przedmiotem było wykonanie 91, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 31 sierpnia 2010 za wynagrodzeniem 831 zł
  - umowę z 11 września 2010, której przedmiotem było wykonanie 108, 00 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy długiej w terminie do 30 września 2010 za wynagrodzeniem 988 zł. Za wykonanie umowy K. W. otrzymała umówione wynagrodzenie.

Sąd okręgowy rozważył sprawę zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i wskazał, że art. 6 wymieniając osoby fizyczne, które obowiązkowo podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym, nie obejmuje tą kategorią osób wykonujących pracę na podstawie umów o dzieło. Jakkolwiek w polskim prawie obowiązuje zasada swobody zawierania umów, to jednak w postępowaniu przed sądem dopuszczalne jest badanie rzeczywistego charakteru prawnego łączącej strony umowy. W ocenie sądu, w sprawie przedmiot umów o dzieło nie został ustalony w sposób obiektywnie weryfikowalny- płatnik jedynie wskazywał wymiary wycinanych elementów palet z tarcicy długiej bądź obrzynanej. Czynności wykonywane przez M. K., G. N., S. B., K. K. i K. W. były powtarzalne, wymagały jedynie starannego działania. Nie były to umowy rezultatu. Zdaniem sądu usług świadczonych przez zainteresowanych powtarzalnie, w sposób ciągły, nie można zakwalifikować jako wykonywania kolejnych nowych dzieł. Ponadto prace wykonywane przez zainteresowanych w ramach „umowy o dzieło” różniły się w istotny sposób od prac świadczonych przez inne osoby pracujące na rzecz Spółdzielni. Sąd nie podzielił argumentacji strony odwołującej, że zainteresowani byli obowiązani do wykonania oznaczonego dzieła, bowiem wyżej wymienieni zajmowali się jedynie pewnymi etapami związanymi z szeroko pojętą obróbką drewna. Osoby te nie dostarczały samodzielnie gotowego i zindywidualizowanego dzieła w rozumieniu ustawy. Wykonywanie czynności stanowiących zwykłą część procesu produkcyjnego nie może być utożsamiane z świadczeniem pracy w ramach umowy o dzieło. Zakres prac, jak również organizacja pracy osób, z którymi zawierano umowy o dzieło, a więc bezpośredni nadzór oraz sprawdzanie na bieżąco jakości wykonywanej pracy przez kierowników produkcji pozwalał na przyjęcie, że od osób tych wymagano przede wszystkim starannego działania, co jest cechą umów o świadczenie usług. W ocenie sądu charakter pracy wskazany w umowach zawieranych z zainteresowanymi w połączeniu z informacjami dotyczącymi praktycznych aspektów wykonywanej przez nich pracy, oraz brakiem kategoryczności w określaniu charakteru pracy zainteresowanych w wywodach płatnika nie pozwalał na uznanie, iż była to praca na tyle zindywidualizowana, by móc ją uznać za zmierzającą do wytworzenia dzieła. W ocenie sądu zamiarem stron i celem umów było uniknięcie dopełnienia obowiązków płatnika składek i w celu osiągnięcia takiego rezultatu nie może być abstrakcyjnie interpretowana zasada swobody umów, prezentowana przez płatnika w odwołaniu. Skoro dana umowa wiąże się z obowiązkami publicznoprawnymi, w tym wypadku obowiązkiem opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, to wbrew twierdzeniom strony skarżącej, obowiązkiem organu rentowego, a następnie zakres kognicji sądu ubezpieczeń społecznych sięga badania rzeczywistej treści umowy stron. Odmienne bowiem ustawodawca traktuje osoby związane umowami zlecenia czy też umowami o świadczenie usług, do których należy stosować przepisy o zleceniu, niż osoby wykonujące dzieło.

Apelację od wyroku złożył płatnik Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w R. zarzucając: -naruszenie prawa materialnego, tj.: a) art. 627 k.c. poprzez jego niezastosowanie, mimo, że uzasadniał to zebrany w sprawie materiał dowodowy i ustalone okoliczności, a zastosowanie art. 734 § 1 w związku z art. 750 k.c. w stanie faktycznym sprawy; b) art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni i przyjęcie, że przedmiotowe umowy zawarte z zainteresowanymi były umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu, podczas gdy zakres przedmiotowych umów i wykonanych prac uzasadniał przyjęcie, że ich przedmiotem było wykonanie dzieła; c) art. 6 ust. 1 pkt. 4 ustawy systemowej poprzez przyjęcie, że przepis ten ma zastosowanie w niniejszej sprawie; - błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia polegający na pominięciu zeznań świadków oraz niezasadnym przyjęciu, że płatnik nie wykazał ażeby umowy zawarte z zainteresowanymi zmierzały do wykonania dzieła, w sytuacji, gdy ustalone okoliczności, w tym zeznania złożone przez świadków to potwierdzały. Apelujący wniósł o zmianę wyroku poprzez zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie, że zainteresowani jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o dzieło nie podlegali obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu z tytułu zawartych umów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że sąd potraktował wszystkie umowy jednolicie, nie zauważył różnic w zakresie czynności przyjętych do wykonania przez poszczególnych zainteresowanych. Podniósł, że z ubezpieczonymi zostały zawarte umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie elementów palet o ściśle określonych wymiarach oraz wyremontowanie palet, przynoszących konkretny materialny rezultat, podlegający ocenie i poddający się sprawdzeniu wystąpienia wad i ewentualnej odpowiedzialności za wady (art. 637 k.c. -

uprawnienie z tytułu rękojmi). Umowy miały zostać wykonane w różnych zdecydowanie krótkich terminach w zależności od tego ile czasu mogło zająć wykonanie danego dzieła. W ocenie płatnika, czynności polegające na wykonaniu elementów palet w określonej ilości sztuk oraz określonych wymiarach i wyremontowaniu palet stanowiły materialny rezultat, za dzieło zaś traktowany jest rezultat, który może polegać nie tylko na wytworzeniu nowych przedmiotów, ale także na doprowadzeniu istniejących przedmiotów do umówionego stanu.

Sąd apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie tym bardziej, że analogiczne sprawy były już przedmiotem orzekania tutejszego sądu.

Sąd okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, nie uchybił przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy. Dokonał też prawidłowej subsumpcji i zastosował właściwe prawo materialne. Sąd apelacyjny podzielił w całości ustalenia faktyczne i rozważania prawne sądu okręgowego. W szczególności sąd okręgowy trafnie uznał, że w sprawie nie było podstaw faktycznych do uznania, że strony zawarły umowy o dzieło, ponieważ w stosunku prawnym łączącym płatnika z zainteresowanymi przeważały elementy umowy o świadczenie usług. Po pierwsze wskazać należy, że zainteresowani nie ponosili odpowiedzialności finansowej za niewłaściwe wykonanie umowy. Świadkowie jednoznacznie podali, że osoby związane umowami o dzieło nie ponosiły odpowiedzialności finansowej za źle wykonaną pracę, a jedynie w trakcie jej wykonywania mieli dokonywać poprawek. Po drugie, istotny był rodzaj i sposób wykonywania pracy, bowiem umowa o dzieło nie mogła polegać na wykonywaniu prostych i powtarzalnych czynności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2013 r. II UK 201/12, LEX 1341964). Trafnie więc stwierdził sąd okręgowy, że nie można było uznać, że zainteresowanych wiązały z płatnikiem umowy o dzieło, gdyż byli zobowiązani do wykonywania określonych oraz powtarzających się czynności, i to w cyklu produkcyjnym działalności spółdzielni (wycinanie elementów z tarcicy długiej, wykonywanie elementów palet z tarcicy długiej, sprzątnięcie sklepu i pomieszczeń biurowych, odśnieżanie parkingu, malowanie ścian i sufitów pomieszczeń biurowych, malowanie impregnatem elementów więźby dachowej, koszenie trawników, przesortowanie palet drewnianych, układanie ekspozycji towarów na stojakach reklamowych, wyremontowanie palet, korowanie elementów, wycinanie klocka z krawędziaka). Wykonywanie powtarzalnych czynności nie może prowadzić do powstania dzieła. Kolejną okolicznością wskazującą, że sporne umowy nie stanowiły umów o dzieło było to, że zainteresowanych łączył z płatnikiem stosunek zależności i podporządkowania. Z zeznań świadków wynika, że zobowiązani umową o dzieło musieli wykonywać pracę w określonych godzinach na terenie zakładu pracy, pod stałym nadzorem kierowników. Tymczasem przyjmujący dzieło do wykonania nie ma obowiązku osobistego wykonania dzieła i w wykonaniu dzieła jest samodzielny. Należy też zauważyć, że strony spornych umów nie określały indywidualnych cech dzieła, które miały być wykonane. Zainteresowani mieli obowiązek wykonać np. określoną liczbę palet, które niczym nie różniły się ani od siebie, ani od palet wykonywanych przez inne osoby (członków spółdzielni, kandydatów na członków spółdzielni).

Sąd Apelacyjny w Szczecinie konsekwentnie stoi na stanowisku, że zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy, nie może zmienić charakteru zatrudnienia zainicjowanego taką umową, jeśli zatrudnienie wykazuje w przeważającym stopniu cechy innego stosunku prawnego (por. wyrok z dnia 20 września 2012 r., III AUa 497/12, LEX 1223483). Nie nazwa zawartej umowy, ale rzeczywisty przedmiot umowy, a także rodzaj i okoliczności jej wykonania świadczą o typie umowy, toteż sąd okręgowy prawidłowo stwierdził, że w rzeczywistości płatnika łączyły z zainteresowanymi umowy o świadczenie usług, w miejsce umów o dzieło. Z zasady swobody umów wyrażonej w art. 353¹ k.c. wynika, że strony mogą kształtować stosunek prawny według własnej woli, jednak musi to być zgodne z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, właściwością stosunku prawnego i zasadami współzycia społecznego. Granice swobody umów odnoszą się nie tylko do treści umowy, ale również do celu stosunku prawnego kształtowanego przez strony. Z zasady swobody umów wynika zatem również zakaz zawierania umów, których celem jest obejście prawa. Prawidłowe określenie przez organ rentowy typu umów łączących strony w niniejszej sprawie, których rzeczywistym celem było świadczenie usług w sposób ciągły w ogólnym cyklu produkcji masowej, nie stanowi zatem naruszenia zasady swobody umów, ale jest z nią zgodne, gdyż w przeciwnym razie cel umów zmierzałby do obejścia prawa. W ocenie sądu apelacyjnego, płatnik zawarł z zainteresowanymi pozorne umowy o dzieło, dla ukrycia umów o świadczenie usług, do których odpowiednio stosuje się przepisy o umowie zlecenia (art. 750 k.c.). Zatem

skutki prawne zawartych przez strony umów o dzieło należało oceniać tak, jak dla umów zlecenia. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Pomiędzy płatnikiem a zainteresowanymi doszło do zawarcia umów o świadczenie usług, co uzasadniało objęcie Ł. S., J. S., H. W., W. W. i Z. W. ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej. Ponadto, zgodnie z art. 66 ust. 1 lit. e ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, co przesądziło o objęciu zainteresowanych ubezpieczeniem zdrowotnym w spornym okresie. Strony zawarły bowiem skutecznie umowy, które nosiły cechy umów o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o umowie

W związku z powyższym sąd apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację płatnika. O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i w związku z art. 108 § 1 k.p.c.